

Πόσο επηρεάζει η σχέση του ζευγαριού την οικογενειακή ζωή και τη διαμόρφωση της προσωπικότητας των παιδιών.

Η **Λίλη Κορώνη** συμφώνησε με την Σοφία ότι η κρίση της οικογένειας δεν είναι σήμερα μεγαλύτερη από τις άλλες εποχές. Μόνο που σήμερα υπάρχει μέσα στην οικογένεια μεγαλύτερη ελευθερία μεγαλύτερη ισοτιμία από παλαιότερα. Αρκεί να θέλουν οι νέοι να χρησιμοποιήσουν σωστά την ελευθερία που τους δίνεται.

Έπειτα τόνισε την ανάγκη περισσότερης καλλιέργειας για να μπορούν δύο άνθρωποι που δεν ανήκουν στο ίδιο φύλο να έχουν μια καλύτερη επικοινωνία, να έχουν κοινά ενδιαφέροντα, αλληλοεκτίμηση και αλληλοσεβασμό. Αν ο πυρήνας της οικογένειας που είναι το ζευγάρι, συνδέεται με βαθειά αγάπη, ο πυρήνας αυτός θ' αποτελέσει το σωστό θεμέλιο για ολόκληρη την δομή της οικογένειας. Η παιδεία θα βοηθήσει στο να υπάρχει διάλογος. Χωρίς αυτόν δεν μπορεί να υπάρξει καμιά σχέση και χωρίς σχέση δεν μπορεί να υπάρχει οικογένεια.

Η απελευθέρωση της γυναίκας παίζει μεγάλο ρόλο στη σωστή σχέση στην ισοτιμία των δύο φύλων. Όταν η γυναίκα κατανοήσει τον εαυτό της και γίνει ολοκληρωμένος άνθρωπος, θα μπορέσει να κατανοήσει και τα παιδιά της και τον συντροφό της. Και αυτό δεν αφορά μόνο την εργαζόμενη γυναίκα. Και η νοικοκυρά μπορεί κάλλιστα να το κάνει. Όταν τα δύο φύλα δεν κατορθώσουν να γεφυρώσουν τις διαφορές που τους χωρίζουν, δεν θα μπορέσουν να συνεργασθούν κι αυτό θα έχει αντίκτυπο στα παιδιά, που γίνονται έτσι αρνητικά. Τότε τα παιδιά δεν έχουν διάθεση να συνεργασθούν. Όταν

το ζευγάρι δεν έχει σωστές σχέσεις, δεν υπάρχει οικογενειακή συνεργασία και τελικά τα παιδιά οδηγούνται στην αδιαφορία.

Όταν οι γονείς δεν γνωρίζουν τον εαυτό τους αποξενώνονται μεταξύ τους και τότε η οικογένεια διαλύεται. Η διάλυση μπορεί να μην είναι φανερή, είναι όμως ουσιαστική.

Στην περίπτωση που υπάρχει καταπίεση στις σχέσεις των δύο γονέων και αδιάκοποι αγώνες επικράτησης, ο αντίκτυπος στην οικογενειακή ζωή είναι μεγάλος.

Όταν υπάρχει διάλογος, όταν τα δύο φύλα δεν είναι αντίπαλοι, αλλά συνεργάτες, τότε υπάρχει βάση για μια ευτυχισμένη οικογένεια. Είναι καλύτερα να μην υπάρχει οικογένεια παρά να υπάρχει οικογένεια που τα μέλη της δεν έχουν κανένα δεσμό μεταξύ τους.

Κατόπιν η Λίλη τόνισε ότι οι ρόλοι των γονιών πρέπει να είναι ισότιμοι, κι ο πατέρας να προσφέρει όσα και η μητέρα, γιατί το παιδί χρειάζεται και τους δύο γονείς. Ο ρόλος του πατέρα δεν πρέπει να είναι παθητικός. Ο Μπέρναντ Ράσσελ έλεγε ότι το μεγαλύτερό του ευτύχημα στη ζωή ήταν η πατρότητα. Ο ρόλος του πατέρα δεν είναι μόνο να φέρνει λεφτά στο σπίτι και να φεύγει.

Επίσης οι γονείς πρέπει να έχουν κοινή γραμμή διαπαιδαγώγησης.

Τα μέλη της οικογένειας πρέπει επίσης να «ενημερώνονται». Όπως λέει η αλεπού στον «Μικρό πρίγκηπα» του Σαιντ Εξυπερύ: «Κανείς δεν έχει γνωρίσει κάτι αν πριν δεν το έχει εξημερώσει». Δεν είναι δυνατόν να υπάρχει βαθειά κατανόηση αν δεν υπάρχει

«εξημέρωση». Με τη λέξη αυτή εννοώ τη βαθειά ανακάλυψη του ατόμου, την βαθειά εσωτερική σχέση, που δε θα ωφεληθεί μόνο στις ομαλές οικογενειακές σχέσεις αλλά και στην καλλιτέρευση του ίδιου του εαυτού μας. Υπάρχουν μυστικοί σύνδεσμοι που μας συνδέουν με τους άλλους. Όταν οι γονείς ανακαλύψουν ο ένας τον άλλον, όταν αποκτήσουν ισότιμες σχέσεις τότε θα είναι πολύ ευκολότερο να καταλάβουν και τα παιδιά τους.

Τελικά πρέπει να παραδεχτούμε πως και τα παιδιά κάνουν πολλά λάθη. Δεν είναι μόνο οι γονείς που ευθύνονται για όλες τις καταστάσεις. Και τα παιδιά έχουν ευθύνη. Πολλές φορές εκμεταλλεύονται αδυναμίες των γονέων και δημιουργούν διχόνοιες μέσα στο ζευγάρι και τότε ένα παιδί γίνεται αιτία να διασπαστεί πολλές φορές η οικογένεια.

Πριν να δώσει το λόγο στον επόμενο ομιλητή, η κ. **Πούμπουρα** έκανε μια παρέμβαση για να προσπαθήσει να εξηγήσει τι εννοούσε η Λίλη με τη λέξη «εξημέρωση». «Νομίζω είπε ότι θελει να πει ότι για να καταλάβουμε τον άλλον πρέπει πρώτα να γνωρίσουμε τον εαυτό μας και να θεωρήσουμε τον άλλον ισότιμο με τον εαυτό μας. Αυτό κάποτε οι άνθρωποι το έλεγαν αγάπη. Στην εποχή μας πολλές λέξεις έχουν φθαρεί γιατί οι έννοιες που εκφράζουν έχουν φθαρεί. Μια τέτοια λέξη - έννοια - είναι η αγάπη. Και δεν είναι τυχαίο πόσο οι νέοι άνθρωποι την αποφεύγουν ακριβώς γιατί έχει κακοποιηθεί τόσο σκληρά. Και όμως όλα τα πράγματα γίνονται απλά όπου υπάρχει αγάπη...»

Έπειτα έδωσε το λόγο στην κ. **Μαίρη Μπαλάσκα**:

Η σημασία της επιμόρφωσης των γονέων.

Αρχικά τόνισε πως είναι μητέρα τριών παιδιών 17, 16 και 6 1/2 χρονών. Το να είσαι σήμερα γονιός είναι μια πολύ δύσκολη υπόθεση.

Οι περισσότεροι σχεδόν γονείς, ξεκινώντας από το ενδιαφέρον και την αγάπη για

το παιδί τους, κάνουν ότι νομίζουν καλύτερο γι' αυτό. Μόνο που από άγνοια κάνουν πολλά λάθη. Γι' αυτό οι γονείς χρειάζονται σήμερα ιδιαιτέρως γνώσεις για να προλάβουν το πρόβλημα και να μη χρειαστεί να το θεραπεύσουν.

Πολλοί πιστεύουν ότι αφού οι δικούς τους γονείς μεγάλωσαν σωστά χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις ότι μπορούν κι εκείνοι να αντιμετωπίσουν την αγωγή των παιδιών τους χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία. Μόνο που οι καιροί άλλαξαν. Εκείνη την εποχή οι

γονείς ζούσαν πιο ήρεμοι ήταν πιο συνεργατικοί, οι ρόλοι τους ήτα πιο ξεκάθαροι. Σήμερα υπάρχει άγχος ναρκωτικά, αντικοινωνική συμπεριφορά, εγκλήματα, βιασμοί. ..Η οικογένεια δοκιμάζεται οι γονείς παραπαίνουν, η ψυχική υγεία του παιδιού κλονίζεται.

Ο γονιός έχει μεγάλη ευθύνη όταν αποφασίζει ν' αποκτήσει παιδιά γιατί πρέπει να είναι έτοιμος ν' αναλάβει την ψυχική και σωματική υγεία του παιδιού του, που πρέπει να εξελιχθεί σε συνεργατικό παραγωγικό και υγιές άτομο.

Πρέπει να μάθουμε ποιές είναι οι ανάγκες του παιδιού μας στην κάθε ηλικία, όπως μας τις καθορίζει η επιστήμη της ψυχολογίας και να μάθουμε τρόπους να τις αντιμετωπίζουμε. Αλλα πρώτα απ' όλα

πρέπει ν' ανακαλύψουμε τον ίδιο τον εαυτό μας για να μπορέσουμε να επικοινωνήσουμε εύκολα με τα παιδιά μας και τους γύρω μας.

Επιμόρφωση λοιπόν των γονέων αλλά και των νέων, ώστε να μην ξεκινήσουν ένα γάμο χωρίς καν να γνωρίζουν τις ευθύνες των γονέων, τις σχέσεις των συζύγων, τον οικογενειακό προγραμματισμό και τόσα άλλα.

Όλα αυτά βέβαια θα έπρεπε να τα μαθαίνουμε στο σχολεία μας, αλλά αυτό δεν ξέρουμε ακόμα πότε θα γίνει. Γι' αυτό ένας τρόπος επιμόρφωσης υπάρχει προς το παρόν: να περάσουμε γονείς και παιδιά από τις «Σχολές γονέων». Είναι μια παγκόσμια κίνηση που γίνεται για την εκπαίδευση των γονέων. Στην Ελλάδα, ιδρύτρια είναι η

κ. Μ. Χουρδάκη από το 1962 με την επωνυμία «Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γονέων», μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Σχολών γονέων. Η κ. Χουρδάκη είναι μόνιμο μέλος του Διοικ. Συμβουλίου του Παγκόσμιου Συμβουλίου Σχολών Γονέων.

Σ' αυτό το σημείο η κ. Μούμπουρα είπε ότι διανύουμε μια εποχή κατ' εξοχήν επιστημονική, και είναι αναμφισβήτητη πως η επιστημονική γνώση προσπαθεί να βοηθήσει τον άνθρωπο. Αλλά υπάρχει και μια απλή γνώση που την πετυχαίνουμε με μια εσωτερική διεργασία με την αυτοπαράτηρηση, τον αυτοέλεγχο, την αυτογνωσία σε βάθος. « Ένδον σκαπτε» είπε καποτε ο Μάρκος Αυρήλιος.

Η σωστή ενημέρωση θα βοηθήσει όλους να φτάσουν σε σωστές σχέσεις αμοιβαιότητας μέσα στην οικογένεια

Ο κ. Σπύρου είπε ότι όταν απόκτησε παιδί ανακάλυψε ότι έπειτα από 19 χρόνια σπουδές, δεν ήξερε τίποτα απ' όσα έπρεπε να ξέρει σαν γονιός.

Είναι ανάγκη οι γονείς να επιμορφωθούν για το ρόλο τους μέσα στην οικογένεια και στην κοινωνία, και είναι ευχάριστο που υπάρχουν και στην Ελλάδα Σχολές Γονέων.

Μόνο με το ένστικτο δεν γίνεται κανείς καλός γονιός. Ούτε καν με την αγάπη. Βλέπουμε γονείς που έκαναν τα πάντα για τα παιδιά τους και ξαφνικά αυτό μένει ξένο απεναντί τους.

Εκείνο που ζητούν σήμερα τα παιδιά από το γονιό και την οικογένεια είναι το αποκούμπι. Και τούτο γιατί δεν αισθάνονται πουθενά σιγουριά.

Ο πατέρας νομίζει ότι όσο πιο πολλά υλικά αγαθά εξασφαλίζει στην οικογένειά του τόσο πιο καλός πατέρας είναι. Για να τα

βγάλει πέρα δουλεύει διπλά και τριδιπλά με αποτέλεσμα να μην μπορεί να είναι κοντά στα παιδιά του. Κι όμως τα παιδιά που πήραν μέρος στην συζήτηση απόψε δεν ζήτησαν τίποτα υλικό. Ζήτησαν να έχουν κοντά τους τον πατέρα τους, «ανθρώπινο» φιλικό, με κατανόηση και έτοιμο να κάνει μαζί τους διάλογο.

Ένας άλλος λόγος που απομακρύνει τον πατέρα από το σπίτι είναι η αλλαγή που έγινε στη νοοτροπία της γυναίκας. Η γυναίκα σήμερα γνωρίζει πολλά διαβάζει, παρακολουθεί τις ειδήσεις, συζητάει, έχει γνώμη για όλα. Ο άντρας δεν είναι ακόμα έτοιμος να δεχτεί αυτή τη νέα κατάσταση, να καταλάβει την ισορροπία των ρόλων μέσα στο σπίτι. Αποφεύγει τον διάλογο και τον βολεύει να μένει έξω από το σπίτι στη δουλειά ακόμα και στο καφενείο.

Μόνο η σωστή η ενημέρωση θα βοηθή-

σει όλους να φθάσουν σε σωστές σχέσεις αμοιβαιότητας μέσα στην οικογένεια. Τα παιδιά χρειάζονται και τους δύο γονείς. Τον πατέρα τον θέλουν όχι μόνο κουβαλητή, αλλά στο σωστό παιδαγωγικό του ρόλο. Τη μητέρα την θέλουν να καλλιεργεί σχέσεις συνεργασίας και αλληλοσεβασμού ως προς τις υποχρεώσεις και απαιτήσεις κάθε μέλους μέσα στην οικογένεια. Πρέπει να υπάρχει η βαθειά πίστη ότι οι γονείς έχουν αγάπη, συνεργασία, και ώριμη προσωπικότητα. Έτσι μπορούν να καλυφθούν οι ανάγκες όλων των μελών της οικογένειας.

Είναι ανάγκη για επιμόρφωση των γονέων

Τέλος ο Κος Σπύρου συμφώνησε για την αναγκη της επιμόρφωσης των γονέων και υπογράμμισε με ιδιαίτερη έμφαση πόσο η καταναλωτική κοινωνία υπονομεύει την οικογενειακή ζωή, γιατί κάνει τον πατέρα να ξοδεύει όλες του τις δυνάμεις στο κυνήγι των καταναλωτικών αγαθών και τον κρατά μακριά από το σπίτι.

Τέλος η κ. Μούμπουρα είπε

Απ' όλα αυτά τα τρία νομίζω ότι κυριαρχούν σε όσα είπαν όλοι οι ομιλητές και αξίζει να προσέξουμε ιδιαίτερα:

α. - Δημοκρατική ισοτιμία, διάλογος, κατανόηση, ειλικρίνεια, ακούμε από τους νέους. Και αυτό είναι το συγχρονο παγκόσμιο αίτημα σε όλες τις σχέσεις (κοινωνικές οικονομικές εθνικές κλπ.). Είναι η φωνή του σύγχρονου κόσμου.

β. - Οι γονείς μιλούν για επιμόρφωση. Οι νέοι για μόρφωση. Οι νέοι προχωρούν βαθύτερα. Δεν τους αρκούν οι γνώσεις όσο κι αν είναι επιστημονικές. Προχωρούν βαθύτερα. Απαιτούν ανθρωπιά.

γ. - Ο Κος Σπύρου που εκπροσωπεί ιδιαίτερα την άποψη του πατέρα υπογράμμισε την καταστροφική επιρροή της καταναλωτικής νοοτροπίας γιατί αποπροσανα-

τολίζει τους ανθρώπους και γίνεται εμπόδιο σε βαθύτερες ανθρώπινες σχέσεις. Σ' αυτό έχει συνήγορο και τα παιδιά που θέλουν « το γονέα ανθρώπινο όχι υπεράνθρωπο».

Δημοκρατική Ισοτιμία. Διάλογος. Κατανόηση. Ειλικρίνεια. Ανθρωπιά. Εύκολο να τα λέμε. Πώς θα γίνουν πράξη; Ο καθένας μας ας αναλάβει τις ευθύνες του. Ο δρόμος δεν θα είναι ούτε σύντομος ούτε εύκολος.